Анастасія Попович
м. Чернівці

Науковий керівник: к. ф. н., асист. Батринчук З. Р.

СТРАТЕГІЯ НА ПІДВИЩЕННЯ В ПРОМОВАХ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ПІД ЧАС ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У 2020 РОЦІ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню передвиборчих промов Д. Трампа під час президентських виборів США 2020 року. Предметом дослідження виступає сучасний політичний дискурс англомовного політика США Д. Трампа. Метою роботи є охарактеризувати комунікативну стратегію на підвищення та тактики, що є її компонентами, якими користується Д. Трамп у своїх політичних промовах під час президентських виборів *2020р.*

Ключові слова. *Комунікативні стратегії, комунікативні тактики, промови, президентські вибори.*

Summary. *The article is devoted to the study of Trump's election speeches during the 2020 US presidential election campaign. The subject of the study is the modern political discourse of English-speaking politicians. The aim of the work is to analyze the communicative strategies and tactics used by Trump in his political speeches during the 2020 presidential election campaign. The analysis revealed a dominant communicative strategy - an enhancement strategy, which in turn was implemented using three main tactics: presentation tactics, «analysis-plus» tactics and tactics of criticism. In 2020, the candidate is changing his rhetoric and resorts to a strategy to increase. He tries his best to turn his defeats into achievements, using tactics such as analysis-plus tactics and tactics of criticism. The study found that he followed one main communication strategy - a strategy to increase. This choice of strategy was due to the position held by Donald Trump before the 2020 presidential election campaign, namely - the 45th President of the United States. He tries to justify his failed projects (tactics of criticism); gives examples of his achievements (tactics «analysis - plus»); identifies himself with the American people (tactics of presentation); to humiliate his opponent, the candidate resorted to accusation (tactics of*

criticism), and in the absence of counterarguments - to the translation of responsibility and non-specificity (tactics of criticism). The analysis of Donald Trump's election speeches in 2020 shows that most often the politician uses a promotion strategy, which includes all three tactics: presentation tactics, analysis-plus tactics and tactics of criticism.
Keywordss: *communicative strategies, communicative tactics, speeches, presidential elections.*

Дональд Трамп, 45-й президент США, після чотирьох років правління у 2020 році повторно пішов на вибори американського президента. Цього разу його опонентом став визначний американський політик – Джо Байден. Як відомо, у 2021 році він отримав скандальну перемогу з невеликою перевагою у кілька відсотків (менше 5%), що лише свідчить про професіоналізм Дональда Трампа у веденні виборчої кампанії як скандального, але водночас успішного оратора, що і складає наукову цінність нашого дослідження.

Через своє положення Трамп опинився по той бік ситуації, коли він міг нападати на свого опонента. Під час президентської кампанії 2020 року настала черга за Трампом відповідати за свої невдалі або відверто провальні рішення правління США як найсильнішої країни світу. Актуальним є дослідження його політичним промов на предмет використаних стратегій і тактик, тож звертаємось до поняття політичного дискурсу. Політичний дискурс – це сукупність всіх мовних актів, використовуваних в політичних дискусіях, а також правил публічної політики, освячених традицією і перевірених досвідом [5 с. 89–100].

Політичний дискурс нерозривно пов'язаний з політичною комунікацією, під якою розуміється комунікативна діяльність, покликана впливати на почуття громадян країни, викликати у них емоції, пропагувати різні ідеї, приймати необхідні рішення, закликати їх до певних дій тощо. Найголовнішими інструментами впливу в політичному дискурсі є комунікативні стратегії та тактики. Тлумачення терміну «стратегія» в лінгвістиці неоднозначне з огляду на те, що існує безліч підходів до цього поняття. На думку І. М. Борисової, комунікативна стратегія є способом організації мовленнєвої поведінки відповідно

до задуму та інтенції учасників спілкування. У широкому сенсі комунікативна стратегія розуміється як надзавдання мовлення, що диктується практичними цілями мовця. Комунікативна стратегія у мовленні є способом реалізації задуму, вона передбачає відбір фактів та їх подачу в певному спрямуванні з метою впливу на інтелектуальну, вольову та емоційну сферу адресата [3 с. 81–96]. Тож поняття «стратегія» полягає у плануванні мовленнєвої комунікації з урахуванням тих умов, в яких вона відбувається і за допомогою сукупності тих чи інших дій для досягнення необхідної мети комунікації. Реалізація мовленнєвих стратегій може втілюватись за допомогою тактик, які, у свою чергу, спрямовані на виконання будь-яких комунікативних намірів, що ведуть до досягнення головної мети комунікації. Тактики – це, свого роду, способи реалізації тієї чи іншої стратегії.

Через розмаїття лінгвістичних шкіл, існує чимало класифікацій комунікативних стратегій і тактик, але найчастіше вони реалізуються завдяки трьом групам стратегій. Так, О. Н. Паршина описує аргументативну, агітаційну та інформаційно-інтерпретативну стратегії [6]. О. Л. Міхальова називає стратегію на зниження, стратегію на підвищення та стратегію театральності [5]. Л. В. Тєтова виокремлює стратегію презентації, маніпуляції та конвенції [7 с. 100–104].

Комунікативна тактика - сукупність практичних ходів у реальному процесі мовної взаємодії.[1 с. 403]. Комунікативні стратегії і тактики – це взаємозалежні елементи; в залежності від стратегії автор промови обирає певну тактику, при чому їх кількість необмежена. Актуальність розвідки полягає в тому, що аналіз комунікативних тактик, які мають значний вплив на вибір електорату, допоможе зрозуміти механізми взаємодії політика з електоратом, дасть змогу виокремити можливі причини поразки та дати поштовх до застосування успішних стратегій і тактик. Дональд Трамп впливовий політик. Він вдвічі брав участь у президентських виборах(2016/2020рр). В 2016 році вибори були успішні для нього, а в 2020 році - провальні. В обох випадках він вдавався до кардинально різних тактик і стратегій у своїх промовах. В даній статті ми дослідимо саме стратегію на підвищення, застосовану в

промовах Д. Трампа на президентських виборах 2020 р.

Після чотирьох років правління, він змінює риторику і вдається до стратегії на підвищення. Він з усіх сил намагається перетворити свої поразки на досягнення, залучаючи такі тактики, як тактика «аналіз – плюс» та тактика відведення критики. Розглянемо, яким саме чином він реалізує стратегію на підвищення. Тактика презентації. Ця тактика полягає в позитивній презентації особи або групи осіб. Оскільки Дональд Трамп був чинним президентом станом на 2020 рік, то зовсім очікувано було бачити, як він намагався представити себе та свою команду в гарному світлі. Так, вже з перших слів своєї промови він каже: «*Friends, delegates and distinguished guests, please, I stand before you tonight honored by your support,* ***proud of the extraordinary progress we have made together*** *over the last four incredible years and brimming with confidence in* ***the bright future we will build for America over the next four years***» [15]. Для здійснення цієї тактики, Трамп вдається до інтенсифікаторів у вигляді епітету «надзвичайний» (*extraordinary*). Також необхідно наголосити на тому, що досягнення за роки його правління він навмисно узагальнює із особовим займенником першої особи множини ***we*** для того, аби створити ефект, що «спільної праці», що його електорат приймав участь у цих змінах. Це цікава тактика спілкування з виборцями, адже він може з легкістю скинути з себе відповідальність за помилки, оскільки він разом із «американським народом» намагався змінити США на краще. А те, що цього не сталося, не його вина, він не сам робив, а разом із усіма. Для кращого ефекту, на позитивній ноті він додає тактику з іншої стратегії театральності – тактику обіцянки побудувати яскраве майбутнє «*the bright future*», що виражене метафорою.

Для зниження пильності та створення позитивного образу його правління, він починає свою промову з природної катастрофи урагану Лора (Hurricane Laura), який пройшовся територією США в серпні 2020 року та наніс збитків майже на 20 мільярдів доларів:

«*And this is due to* ***the great work of FEMA,*** *law enforcement, and the individual states. I will be going this weekend. And congratulations, thank you for that* ***great job*** *out there. We really appreciate it*» [11]. Тут він вказує на яскраву роботу Федерального агентство з надзвичайних ситуацій (*FEMA*). Тут він вживає епітет вищого

ступеню *the great.* Таким чином, Дональд Трамп за допомогою тактики презентації намагається якомога краще показати свої переваги як чинного президента США в 2020 році.

Тактика «аналіз – плюс»**.** Тактика «аналіз – плюс» передбачає демонстрацію позитивних досягнень політика (у нашому випадку Дональда Трампа), навіть якщо це не правда або лише наполовину. Це яскраво продемонстрував 45-й президент США, коли почав перераховувати свої «перемоги» і у рядку поруч із здійсненими обіцянками він навмисно додає майбутні плани, які на той час не факт, що взагалі здійсняться. Але такий прийом надає відчуття, що вони неодмінно відбудуться, адже попередні дії політика були вдалими: «***There was a very big spike in*** *Texas****. It's now gone****.* ***There was a very big spike in*** *Arizona.* ***It's now gone****. And* ***there was*** *some spikes and surges and other places, they will soon be gone. We have a vaccine that's coming. It's ready.* ***It's going to be*** *announced within weeks. And* ***it's going to*** *be delivered. We have Operation Warp Speed, which is the military* ***is going to*** *distribute the vaccine*» [7].

Тут важливо виділити два ключових моменти:

1. Використання минулого часу для позначення негативної інформації (*There was a very big spike in*) та теперішнього часу, на позначення позитивної інформації (*It's now gone*). Цей прийом навмисно підсилюють повтором, таким чином глядачі закріплять необхідну в очах Трампа інформацію щодо пандемії та його «досягнень» у цій сфері. Так, він навмисно підкреслює закінченість факту «спалаху» пандемії в певних географічних точках, оскільки він не міг запобігти розповсюдженню коронавірусу у своїй країні і водночас він застосовує емфазу, коли говорить у теперішньому часі щодо їх припинення (*It's now gone*). Тобто, під тиском факту, що коронавірус хоч і з'являється в певних регіонах США, але його дії це швидко припиняють, а отже він демонструє ефективність свого правління.

2. Використання теперішнього часу для позначення майбутньої події (*it's going to*), тим самим наближуючи очікування до реальності.

Тактика «аналіз – плюс» також виражається вживанням особового займенника першої особи однини – *I* та прикметник *personal*. Це необхідно, аби підкреслити, що це саме він, і ніхто

інший, долає кризу із коронавірусом, наприклад:

«*I can tell you from* ***personal*** *experience,* ***I*** *was in the hospital.* ***I*** *had it and* ***I*** *got better. And* ***I*** *will tell you that* ***I*** *had something that they gave me, a therapeutic,* ***I*** *guess they would call it. Some people could say it was a cure, but* ***I*** *was in for a short period of time. And* ***I*** *got better* ***very fast*** *or* ***I*** *wouldn't be here tonight. And now they say* ***I'm immune****. Whether it's four months or a lifetime, nobody's been able to say that, but* ***I'm immune****.* ***More and more*** *people are getting better.* ***We*** *have* ***a problem*** *that's a* ***worldwide problem****. This is a* ***worldwide problem****, but* ***I'****ve been congratulated by the heads of many countries on what* ***we've*** *been able to do. If you take a look at what* ***we've*** *done in terms of goggles* ***and*** *masks* ***and*** *gowns* ***and*** *everything else,* ***and*** *in particular ventilators* ***we're*** *now making ventilators all over the world, thousands and thousands a month distributing them all over the world.* ***It will go away****. And as* ***I*** *say,* ***we're rounding*** *the turn.* ***We're rounding*** *the corner.* ***It's going away***» [7].

Як бачимо, у наведеному фрагменті тексту особовий займенник першої особи однини *I* вживається 16 разів, а особовий першої особи множини займенник *we* – лише 6 разів, майже втричі менше. Тут проявляється особлива риса мовлення Трампа – нарцисизм: коли одна особа вихваляється, а всі інші мають захоплюватися його досягненнями, що було присутнє в промовах 2016 року. І хоча всім відомо, в якому стані США опинилися через невдалу політику Дональда Трампа, та він змістив акцент не на шалену кількість захворювань в його країні, а на якість лікування, що він сам особисто хворів і за допомогою сучасних ліків та приладів, які «він» сам постачає для Америки, вилікувався дуже швидко (*very fast*). Тут навмисно вживається інтенсифікатор *very*, для підкреслення факту найшвидшого одужання. А для підтвердження своїх слів, він вживає лексичний повтор *More and more*, аби уникнути озвучення реальних цифр хворих на коронавірус (які на той час були одними з найвищих у світі). Він робить акцент на тому, що вже зроблено, застосовуючи полісиндетон (*If you take a look at what* ***we've*** *done in terms of goggles* ***and*** *masks* ***and*** *gowns* ***and*** *everything else,* ***and*** *in particular ventilators*), надаючи величезний список того, що вже зроблено. Але водночас він хоче вразити електорат своїми досягнення, застосовуючи гіперболу (*a* ***worldwide***

problem), яка повторюється: спочатку в негативній конотації (***We*** *have* ***a problem*** *that's a* ***worldwide problem****. This is a* ***worldwide problem***), а потім в позитивній (*but* ***I'****ve been congratulated by the heads of many countries on what* ***we've*** *been able to do*).

Завершує цей фрагмент виступу зміною часу з майбутнього неозначеного (*It will go away*) на теперішній прогресивний (*It's going away*) – прийом штучного наближення бажаного результату.

Отже, Дональд Трамп вдається до тактика «аналіз – плюс» через своє положення. Оскільки він займав пост президента США останні чотири роки, тому мав наочно продемонструвати своєму електорату, що саме йому вдалося досягнути, особливо у такий важкий час для усього світу, як пандемія коронавірусу.

Тактика відведення критики. Зрозуміло, що після правління чотирьох років, Дональд Трамп мав відповідати за свою політику, тому тактика відведення критики – це логічне продовження стратегії на підвищення, оскільки у політика немає іншого виходу, аніж відбиватися від критики за допомогою її відведення. Оскільки у 2020 році головним опонентом був Дж. Байден, діяч, який усе своє життя присвятив саме політиці, тому Д. Трамп намагався пригадати усі його невдачі (а їх у кожного політика є) як частина тактики відведення критики, наприклад:

«*Next year will be the greatest economic year in the history of our country on the assumption you don't quadruple your taxes. Okay? It's the only guy I've ever seen, his old campaign theme, "****We will raise your taxes****." What the hell kind of a campaign? My whole life I've seen people campaign. I've never heard that one before, but it's a little bit of a different kind of a campaign, wouldn't you say*?» [7]. Тут за допомогою компаративного зрізу Трамп спочатку подає свою обіцянку щодо зниження податків і одразу як антитезу наводить прямо протилежну обіцянку підвищити податки «***We will raise your taxes***». Це дуже вдалий приклад відведення критики у прямому порівнянні «я обіцяю хороше», в той час як «ти обіцяєш погане», тобто «+» та «–» одразу.

Інколи Трамп вдається до лексичних повторів майже в кожній своїй відповіді. Зазвичай це необхідно для емфази його досягнень, або навпаки – помилок своїх опонентів. Але зустрічаються приклади, які позбавлені логіки, наче він настільки звик до

повторів, що вживає їх увесь час, наприклад:

«*No, I think my timeline is going to be more accurate. I don't know that they're counting on the military the way I do, but we have our generals lined up, one in particular that's the head of logistics and this is a very easy distribution for him.* ***He's ready to go***. ***As soon as we*** *have the vaccine and we expect to have a 100 million vials.* ***As soon as we*** *have the vaccine,* ***he's ready to go***» [7].

«*And Kirsten,* ***every meeting I had***, ***every meeting I had*** *and I'd meet a lot of* ***families****, including gold star* ***families*** *and military* ***families****. Every* ***meeting I had*** *and* ***I had to*** *meet them****, I had to****. It would be horrible to have canceled everything. I said, "This is dangerous and you catch it." And I caught it.* ***I learned a lot. I learned a lot****.* ***Great*** *doctors,* ***great*** *hospitals. And now I* ***recovered****. 99.9 of young people* ***recover****. 99% of people* ***recover****. We have to* ***recover****-*» [7].

Надто багато повторів у цьому фрагментів, які створюють образ людини, що намагається вхопитися за кожну можливість, а повторюючи слова та вирази, Трамп наче намагається підшукати вдалі слова або інформацію.

Також, аби відвести критику, Дональд Трамп інколи намагається навіть згадати помилки свого опонента. А оскільки Джо Байден мав дуже довгу політичну кар'єру в США, то для Трампа це було легко:

«*And frankly,* ***he ran the H1N1 swine flu*** *and it was* ***a total disaster****. Far less lethal, but it was* ***a total disaster****. Had that had this kind of numbers, 700,000 people would be dead right now, but it was a far less lethal disease. Look, his own person who ran that for him, who, as you know, was his chief of staff said, "****It was catastrophic. It was horrible****. We didn't know what we were doing." Now he comes up and he tells us how to do this*» [7].

Як бачимо, Д. Трамп "нападає" на свого супротивника, звинувативши його в тому, що останній ще гірше ввів політику у боротьбі зі свинячим грипом і якщо б він опинився сьогодні віч-на-віч із коронавірусом, то загиблих було «*700,000*». Для імплементації тактики відведення критики, Трамп застосовує епіфору (повтор кінця виразу) у вигляді негативного епітету «тотальна катастрофа» (*a total disaster*). А потім наголошує на тому, що це було «катастрофічно» (*catastrophic*) та «жахливо» (*horrible*)

– негативні епітети у формі анафори (повтор початку виразу).

«*Donald Trump: Also, everything that he said about the way every single move that he said we should make, that's what* ***we've done****.* ***We've done all*** *of it. But he was way behind us*» [7].

Тут Трамп не просто звинувачує Байдена, але підкреслює за допомогою епаналепсису (повтор слів, які закінчують відрізок мовлення, повторюється на початку наступного відрізка мовлення) той факт, що він притримувався вказівок останнього, але Байден був «за ними», а не з ними.

«*I didn't say over soon. I say we're learning to live with it. We have no choice.* ***We can't lock ourselves up in a basement like Joe does****.* ***He has the ability to lock himself up****. I don't know.* ***He's obviously made a lot of money someplace****, but he has this thing about living in a basement.* ***People can't do that****. By the way* ***I*** *as the president* ***couldn't do that****. I'd love to put myself in the basement or in a beautiful room in the White House and go away for a year and a half until it disappears.* ***I can't do that***» [7].

Тут поєднується одразу звинувачення та ототожнення. Спочатку Трамп звинувачує Байдена у тому, що він десь заробив грошей та може сховатися у підвалі, поки пандемія закінчиться і одразу слідує прийом ототожнення із народом, коли Трамп спочатку каже про народ, що він не може собі дозволити сидіти у підвалі в очікуванні (*People can't do that*), і в кінці відлунням у вигляді лексичного повтору (*can't do that*) він вже від себе каже, що не може собі дозволити цього (*I can't do that*), оскільки він президент і має слугувати своєму народові, особливо в такий кризовий час як пандемія.

Однією з головних тем для обвинувачень з боку Трампа до Байдена стали публікації в консервативних американських ЗМІ, в яких стверджувалося, що виборчий штаб Трампа зумів отримати доступ до жорстких дисків особистих ноутбуків Хантера Байдена – сина кандидата від демократів. З повідомлень електронної пошти нібито випливало, що син Джо Байдена користувався службовим становищем батька, який тоді був віце-президентом, для того, щоб отримати вигідні контракти з Україною та Китаєм.

«*Joe got* ***$3.5 million*** *from Russia and it came through Putin, because he was very friendly with the former mayor of Moscow and it*

was the mayor of Moscow's wife. And you got ***$3.5 million****. Your family got* ***$3.5 million****. And someday you're going to have to explain, why did you get* ***three and a half****?* ***I never got any money from Russia. I don't get money from Russia***» [7].

Тут знову ж таки вживається улюблений прийом Трампа – лексичний повтор. Спочатку він повторює про гроші (*$3.5 million*, повторюється чотири рази), які начебто отримав Байден від Росії, а також Трамп підкреслює той факт, що особисто він ніколи не отримував будь-яких коштів від Росії (*I never got any money from Russia* (повторюється двічі)).

Інколи у Трампа бракує досягнень або звинувачень, тому він вдається до виправдання. Навесні 2020 року Конгрес США затвердив програму економічної допомоги американцям в умовах пандемії, згідно з якою майже кожен мешканець отримав чек на 1200 доларів, а також додаткову допомогу в розмірі 500 доларів на кожну дитину віком до 17 років. Окремо було затверджено програму видачі кредитів малому і середньому бізнесу. Спроби повторити ці виплати натрапили на небажання республіканців у Сенаті погоджувати план економічної допомоги з контрольованим демократами Конгресом.

«*I do. But I still have to get,* ***unfortunately…*** *That's one of the reasons I think we're going to take over the House, because of her.* ***Nancy Pelosi doesn't want to approve*** *anything because she'd love to have some victories on a date called November 3rd.* ***Nancy Pelosi does not want to approve it****. We are ready, willing, and able to do something. Don't forget, we've already approved three plans*» [7].

Тут політик вдається до паузації, аби підкреслити своє невдоволення (*unfortunately…*), а ту, ким він вважає причиною своїх невдач, Ненсі Пелосі (*Nancy Pelosi*) він навмисно називає повним ім'ям та прізвищем, а також повторює це у виразі «*Nancy Pelosi does not want to approve it*», таким чином він перекладає усю вину на її плечі, яка, на переконання Трампа, гальмує увесь процес.

Схожий прийом Трамп вживає і під час обговорення імміграційної політики. Кілька публікацій в американських ЗМІ стверджували, що понад 500 дітей мігрантів, які намагалися потрапити до США, перетнувши кордон з Мексикою, були розлучені зі своїми батьками, і тепер американська влада не

може встановити, кому саме ці діти повинні бути повернуті. У ході дебатів Трамп стверджував, що політика взяття під варту іммігрантів була введена адміністрацією Обами:

«*Children are brought here by coyotes and* ***lots of bad people, cartels****…and* ***lots of bad people, cartels****, and they're brought here and they used to use them to get into our country. We now have as strong a border as we've ever had*» [7].

Для підкреслення того, що це не його рук діла, Трамп знову вдається до лексичного повтору (*lots of bad people, cartels*).

Проблеми расизму стали одними з ключових в США після вбивства поліцейськими у травні 2020 року афроамериканця Джорджа Флойда. Потому найбільшими містами країни пройшла хвиля протестів, а рух BLM став значною політичною силою. У ході дебатів Трамп повідомив, що його головним завданням є встановлення «закону і порядку» в країні:

«*Well, you have to understand the first time I ever heard of Black Lives Matter, they were chanting, "****Pigs in a blanket****," talking about police,* ***pigs, pigs****, talking about our police. "****Pigs in a blanket, fry them like bacon****." I said, "That's a horrible thing." And they were marching down the street. And that was my first glimpse of Black Lives Matter, I thought it was a terrible thing. As far as my* ***relationships with all people****, I think I have great* ***relationships with all people****. I am the least racist person in this room*» [7].

У цьому прикладі Дональд Трамп використовує дві тактики – тактику обвинувачення та тактику виправдання. Спочатку від обвинувачує афроамериканців у расизмі до поліції та повторює зоонім «*pigs*», а також погрозу з боку мітингарів – «*Pigs in a blanket, fry them like bacon*». А потім політик виправдовується, що особисто у нього не було жодних проблем з «усіма» людьми. Тут він також вдається по повтору: «*relationships with all*». *people*».

Отже, під час президентських виборів 2020 Дональд Трамп дещо змінює вектор своїх комунікативних стратегій через свою посаду. Тепер, після чотирьох років правління це він виступає тією особою, до якої висуваються претензії. Тому стратегію на зниження він змінює на стратегію на підвищення. Нажаль, під час його правління увесь світ постраждав від пандемії коронавірусу, що не дало йому на повну розгорнути свою політику. Як результат

– позитивних досягнень виявилось не багато, що вплинуло на кількість тактики «аналіз – плюс», а от претензій з боку опонента було багато, тому Дональду Трампу прийшлось частіше вдавитися до тактики відведення критики.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у аналізі використання комунікативних стратегій інших впливових англомовних політиків.

Література:

1. Акопова Д. Р. Стратегии и тактики политического дискурса. Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. 2013. №. 6–1. С. 403–409.
2. Баранов А.Н., Казакевич Е.Г. Парламентские дебаты: традиции и новации. Москва: Знание, 1991. 64 с.
3. Борисова И.Н. Категория цели и аспекты текстового анализа. Жанры речи. Вып. 2. Саратов: Колледж, 1999. С. 81–96.
4. Ван Дейк Т.А. К определению дискурса. URL : http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/vandijk2.htm. (дата звернення 04.04.2021)
5. Михалева О.Л. Политический дискурс. Специфика манипулятивного воздействия. Москва: Либроком, 2009. 256 с.
6. Паршина О.Н. Стратегии и тактики речевого поведения современной политической элиты России. Монография. Астрахань: Изд-во Астрахан. гос. техн. ун-та, 2004. 180 с.
7. Тетова Л. В. Коммуникативные стратегии в политическом дискурсе. Университетские чтения-2010: материалы научно-методических чтений ПГЛУ. Пятигорск: ПГЛУ. 2010. С. 100–104.
8. Черняєва І.А., Пересада І.В. Риторичні засоби виразності політичного дискурсу. Одеський лінгвістичний вісник. 2019. №. 14. С. 89–100.
9. Donald Trump Calls Hillary Clinton a Crook. URL: https://www.wsj.com/video/donald-trump-calls-hillary-clinton-a-crook/31C371DE-2845-4D50-8387-04AC62988AD4.html (дата звернення 25.09.2021)
10. Donald Trump insults Hillary, calls her ‘Hillary Rotten. URL: Clinton’https://www.indiatoday.in/world/story/donald-trump-

hillary-clinton-rotten-remark-bully-331373-2016-07-26 (дата звернення 25.09.2021)
11. D.Trumps' speeches https://www.rev.com/
12. Fact Check: Trump's Address To The Republican Convention, Annotated. URL:https://www.npr.org/2020/08/27/901381398/fact-check-trumps-address-to-the-republican-convention-annotated?t=1634013944994 (дата звернення 25.09.2021)
13. The list of scripts of Speech: Donald Trump, 2016. URL: https://factba.se/transcript/donald-trump-speech-portland-me-august-4-2016(дата звернення 25.09.2021)
14. Speech: Donald Trump – Portland, ME – August 4, 2016. URL: https://www.youtube.com/watch?v=2HoQKX6upm0&t=5s(дата звернення 25.09.2021)
15. Podcast Directory https://www.npr.org/podcasts/2020/leisure